

A man with a surprised expression, wearing a yellow cap and a red, black, and orange long-sleeved shirt, stands outdoors. He is holding a smartphone in his left hand and gesturing with his right hand. The background shows a street with a white car and a building. There are green bars in the top-left and bottom-right corners of the image.

Mun elämä, mun vastuu

Rahaviikko 2023 ja Talous ja nuoret TAT 3. lk:n
oppituntikonaisuuteen tutustuminen

Toimijuutta vahvistavat oppitunnit oman talouden perusteista ja omasta vastuusta kolmasluokkalaisille

Mun elämä, mun vastuu -oppituntien keskeisinä sisältöinä ovat omistaminen, oman rahan käyttö ja näpistysten ehkäisy.

Oppitunneilla havainnollistetaan vastuun merkitystä tarinoiden kautta ja rakennetaan oppilaan ymmärrystä omistamisesta, omasta vastuusta ja sen merkityksestä oman tulevaisuuden näkökulmasta. Tunneilla keskustellaan myös veroista, yrittäjyydestä ja työelämästä.

Uudistettu ja laajennettu, opetussuunnitelmaan perustuva, viiden oppitunnin kokonaisuus on suunnattu erityisesti kolmosluokkalaisille, mutta soveltuu erinomaisesti myös 4-6 -luokkalaisille. Mun elämä, mun vastuu oppitunnit on toteutettu yhteistyössä Opetushallituksen, Rikksentorjuntaneuvoston sekä Kaupan liiton ja sen jäsenyritysten kanssa.

Paljon lisämateriaaleja ja oppitunteja löydät osoitteesta: tat.fi/web

Oppimiskokonaisuuden tavoitteet

- Tutustutaan yhteiskunnan toimintaan
- Rohkaistaan oppilasta toimimaan vastuullisesti aktiivisena osana yhteiskuntaa
- Opitaan oman talouden hallintaa
- Hahmotetaan yritysten toimintaa ja siihen liittyviä käsitteitä
- Harjoitellaan ympäristön kannalta kestäväällä tavalla toimimista

Mun elämä, mun vastuu

oppimiskokonaisuuden 3. oppituntiin tutustuminen

- Oppitunnin 3 nimi on Talous hanskassa: mun rahat, mun suunnitelmat
- Tämän oppitunnin aikana tutustutaan mm. budjetti-käsitteeseen, opetellaan vastuullista rahankäyttöä ja omien kulutusvalintojen merkitystä oman talouden ja ympäristön kannalta.
- Oppitunnilla harjoitellaan rahan käytön suunnittelua ja tutustutaan säästämiseen.
- Tässä esittelykokonaisuudessa on oppitunnin 3 video sekä yksi tehtävä 3. oppitunnilta. Kokonaisuuden kesto: noin 30min

Mun elämä, mun vastuu oppimiskokonaisuuden 3. oppituntiin tutustuminen: tehtävä 1. Video

- Katso oppitunnin 3 video (kesto 8:17): [Mun elämä, mun vastuu | Oppitunti 3. Talous hanskassa: Mun rahat, mun suunnitelmat – YouTube](#)
- Video on osallistava ja ohjaa oppimista muun muassa keskustelutehtävien avulla. Opettaja ohjaa toimintaa luokassa tauottamalla videota sekä ohjaamalla keskustelua tarvittaessa.
- Tässä tehtävässä voit itsekin pysähtyä taukojen kohdalle pohtimaan videossa esiteltyjä käsitteitä.

Mun elämä, mun vastuu oppimiskokonaisuuden 3. oppituntiin tutustuminen: tehtävä 2. Luokkaretkelle!

- Tämän tehtävän tarkoituksena on harjoitella budjetointia sekä ryhmätyöskentelyn taitoja.
- Tehtävässä on suunnitellaan luokalle luokkaretki. Tehtävässä edetään vaihe vaiheelta ja jokaisessa vaiheessa käydään yhdessä läpi laskuesimerkki.
- Päätä ensin luokkaretkikohde sekä miten ruokailu toteutetaan retkellä ja laske luokkaretken kustannukset koko luokan osalta.
- Kun luokkaretken kustannukset ovat selvillä, päätä varainhankinnan tapa, eli tuotteet, joita myymällä voidaan kerätä luokkaretkettä varten tarvittavat rahat. Tämän jälkeen lasketaan, kuinka monta pakettia valittua tuotetta on myytävä, jotta tarvittavat varat on kerätty kasaan.
- Etene tehtäväohjeen mukaisesti.

II Luokkaretkelle! –ryhmätehtävä 1/12

TAT

- 1 Luokka jaetaan ryhmiin.
 - 2 Jokaiselle ryhmälle jaetaan muistiinpanovälineet.
 - 3 Ryhmien tehtävänä on suunnitella luokalle luokkaretki sekä budjetti luokkaretken toteuttamiseksi.
 - 4 Tehtävän ohjeistukset on pilkottu osiin, jotka opettaja ohjeistaa askel kerrallaan.
- + Muistakaa hyvät ryhmätyöskentelyn taidot: kuunnelkaa toisianne ja tehkää yhteistyötä!

II Luokkaretkelle! –ryhmätehtävä 2/12

TAT

- 1 Päätetään ryhmän kanssa luokkaretkikohde:

Luokkaretkikohteet
Eläintarha
Huvipuisto
Elokuvateatteri

II Luokkaretkelle! –ryhmätehtävä 3/12

TAT

- 1 Laskekaa, kuinka paljon luokkaretki valitsemaanne kohteeseen maksaa luokallenne.

Luokkaretkikohteet	Hinta per oppilas
Eläintarha	15 euroa
Huvipuisto	20 euroa
Elokuvateatteri	10 euroa

II Luokkaretkelle! –ryhmätehtävä 4/12

TAT

Esimerkki: Kuinka paljon luokkaretki valitsemaanne kohteeseen maksaa luokallenne?

Luokkaretkikohteet	Hinta per oppilas
Eläintarha	15 euroa
Huvipuisto	20 euroa
Elokuvateatteri	10 euroa

Valitsette luokkaretkikohteeksenne eläintarhan.

Luokassanne on 20 oppilasta.

Eläintarha maksaa 15 euroa per oppilas.

Luokkaretken hinta eläintarhaan saadaan kertomalla oppilaiden määrä eläintarhan vierailun hinnalla.

$$20 \times 15\text{€} = 300\text{€}$$

Luokkaretki eläintarhaan maksaisi siis 20 oppilaan luokalle 300 euroa.

II Luokkaretkelle! –ryhmätehtävä 5/12

TAT

2 Päätäkää ryhmän kanssa mitä luokkanne syö luokkaretkellä:

Ruokailu retkellä
Herkkubuffetti
Limsa ja jäätelö
Vesipullo ja voileipä

II Luokkaretkelle! –ryhmätehtävä 7/12

TAT

Esimerkki: Kuinka paljon valitsemanne ruokailu maksaa luokallenne?

Ruokailu retkellä	Hinta per oppilas
Herkkubuffetti	5 euroa
Limsa ja jäätelö	3 euroa
Vesipullo ja voileipä	4 euroa

Valitsette ruokailuksi herkkubuffetin.

Luokassanne on 20 oppilasta.

Herkkubuffetti maksaa 5 euroa per oppilas.

Herkkubuffetissa ruokailun hinta saadaan kertomalla oppilaiden määrä herkkubuffetin hinnalla.

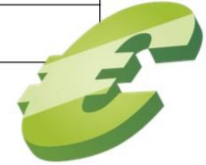
$20 \times 5\text{€} = 100\text{€}$

Ruokailu herkkubuffetissa maksaisi siis 20 oppilaan luokalle 100 euroa.

II Luokkaretkelle! –ryhmätehtävä 6/4

2 Laskekaa, kuinka paljon valitsemanne ruokailu maksaa luokallenne.

Ruokailu retkellä	Hinta per oppilas
Herkkubuffetti	5 euroa
Limsa ja jäätelö	3 euroa
Vesipullo ja voileipä	4 euroa

II Luokkaretkelle! –ryhmätehtävä 8/12

TAT

3 Laskekaa, kuinka paljon suunnittelemanne luokkaretki maksaa yhteensä luokallenne.

Esimerkki: Kuinka paljon suunnittelemanne luokkaretki maksaa yhteensä luokallenne?

Valitsette luokkaretkikohteeksi eläintarhan ja ruokailuksi herkkubuffetin.

Luokkaretki eläintarhaan maksoi yhteensä 300 euroa luokallenne.

Ruokailu herkkubuffetissa maksoi yhteensä 100 euroa luokallenne.

Suunnittelemanne luokkaretken hinnan saatte laskemalla yhteen eläintarhan ja herkkubuffetin hinnat.

$300\text{€} + 100\text{€} = 400\text{€}$

Suunnittelemanne luokkaretki maksaisi siis luokallenne yhteensä 400 euroa.

II Luokkaretkelle! –ryhmätehtävä 9/12

TAT

- 4** Päätäkää ryhmän kanssa varainhankinnan tapa, eli tuote, jota myymällä keräätte luokkaretkettä varten tarvitsemanne rahat.

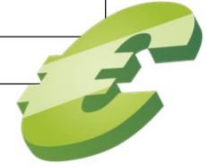
Varainhankinnan tavat
Sukkamyynä
Karkkimyynä
WC-paperin myynä
Keksien myynä

II Luokkaretkelle! –ryhmätehtävä 10/12

- 4** Laskekaa, kuinka monta pakettia valitsemaanne tuotetta luokkanne pitää myydä, jotta saatte kerättyä luokkaretkeenne varten tarvitsemanne rahat.

Varainhankinnan tavat	Voittoa per myyty paketti
Sukkamyynä	5 euroa
Karkkimyynä	2 euroa
WC-paperin myynä	4 euroa
Keksien myynä	3 euroa

II Luokkaretkelle! –ryhmätehtävä 11/12

TAT

Esimerkki: Kuinka monta pakettia valitsemaanne tuotetta luokkanne pitää myydä, jotta saatte kerättyä luokkaretkeenne varten tarvitsemanne rahat?

Varainhankinnan tavat	Voittoa per myyty paketti
Sukkamyynä	5 euroa
Karkkimyynä	2 euroa
WC-paperin myynä	4 euroa
Keksien myynä	3 euroa

Valitsette myytäväksi tuotteeksi sukat.

Jokaisesta myydystä sukkapaketista saa voittoa 5 euroa.

Luokkaretkeenne varten teidän pitää kerätä 400 euroa.

Myytävien sukkapakettien määrä saadaan jakamalla kerättävä rahasumma jokaisesta myydystä sukkapaketista saatavan voiton määrällä.

$$400\text{€} / 5\text{€} = 80$$

Sukkapaketteja pitäisi siis myydä 80 kappaletta, jotta saisitte kerättyä luokkaretkeenne varten tarvittavat rahat.

II Luokkaretkelle! –ryhmätehtävä 12/12

TAT

Onneksi olkoon!

Saitte suunniteltua luokallenne luokkaretken sekä budjetin luokkaretken toteuttamiseksi.

Samalla opittekin melkoisesti oman talouden hallinnasta sekä ryhmätyöskentelystä!

